

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่เรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถาบันการศึกษารัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่เรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถาบันการศึกษารัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาครั้งนี้ทำโดยใช้แบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา ได้แก่ นักเรียนที่เรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถาบันการศึกษารัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์โดยค่าสถิติที่ใช้คือ ความถี่ และร้อยละ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่าง 300 ราย มาจากกลุ่มนักเรียนที่เรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 170 ราย และกลุ่มที่เรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 130 ราย

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญเป็นเพศชาย ร้อยละ 46.5 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.5 ส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี ร้อยละ 38.8 รองลงมามีอายุ 16 ปี ร้อยละ 31.8 เรียนที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนวัดโนนทัยพาศ์ โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย เป็นจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 26.5 และโรงเรียนหอพระ ร้อยละ 20.5 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 33.5 มัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 33.0 เรียนอยู่ในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ-ภาษาฝรั่งเศส เป็นจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 26.5 รองลงมาเรียนอยู่ในแผนการเรียนพาณิชยกรรม ร้อยละ 15.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 47.6 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่

นอกอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 44.2 ผู้ประกอบการด้านการเงินส่วนใหญ่คือ บิดา-มารดา ร้อยละ 65.9 รองลงมาคือมารดา ร้อยละ 16.5 ซึ่งอาชีพของผู้ประกอบการด้านการเงินคือรับราชการ ร้อยละ 30.5 รองลงมาคือ รับจ้าง ร้อยละ 27.1 รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการด้านการเงิน อยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 35.8 รองลงมามีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 18.8 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญส่วนใหญ่ไม่มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน ร้อยละ 87.1 มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน ร้อยละ 12.9 สำหรับผู้ที่มีรายได้พิเศษระหว่างเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 63.6 รองลงมามีรายได้ในช่วง 1,000 – 2,000 บาท ร้อยละ 27.3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพเป็นเพศชาย ร้อยละ 58.5 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 41.5 ส่วนใหญ่มีอายุ 16 ปี ร้อยละ 33.1 รองลงมามีอายุ 18 ปี ร้อยละ 26.2 เรียนที่วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ และ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เป็นจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 34.6 และวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ร้อยละ 30.8 ระดับการศึกษา ปวช. 3 ร้อยละ 35.4 ปวช.1 ร้อยละ 33.1 ปวช.2 ร้อยละ 31.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนอยู่ในแผนการเรียน พาณิชยกรรม ร้อยละ 30.0 รองลงมาเรียนอยู่ในแผนการเรียน คหกรรม และ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 11.6 มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 66.9 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่นอกอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 18.5 ผู้ประกอบการด้านการเงินส่วนใหญ่คือ บิดา-มารดา ร้อยละ 60.8 รองลงมาคือมารดา ร้อยละ 14.6 ซึ่งอาชีพของผู้ประกอบการด้านการเงินคือรับจ้าง ร้อยละ 38.5 รองลงมาคือเกษตรกร ร้อยละ 21.5 รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการด้านการเงิน อยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท รองลงมามีรายได้ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 33.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญส่วนใหญ่ไม่มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน ร้อยละ 86.2 มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน ร้อยละ 13.8 สำหรับผู้ที่มีรายได้พิเศษระหว่างเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 60.0 รองลงมามีรายได้ในช่วง 1,000 – 2,000 บาท ร้อยละ 15.0 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย

จากข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดา - มารดา ร้อยละ 60.6 รองลงมาพักอาศัยอยู่กับมารดา ร้อยละ 12.4 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพ ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดา-มารดา ร้อยละ 37.7 รองลงมาพักอาศัยอยู่หอพัก ร้อยละ 30.0

จากการศึกษาข้อมูลค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัยต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าโทรศัพท์สูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วงต่ำกว่า 900 บาท และไม่เสียค่าชักรีด เนื่องจากชักรีดเอง นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในด้านค่าโทรศัพท์สูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วง 1,801 - 2,700 บาท เป็นอันดับหนึ่ง และไม่เสียค่าชักรีด เนื่องจากชักรีดเอง

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่พักหอพักนั้น นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายในด้านที่พักอาศัยต่อปีการศึกษาอยู่ในช่วง 4,500 - 6,750 บาท ค่าไฟฟ้าในช่วง 450 - 900 บาท และไม่เสียค่าน้ำ เนื่องจากคิดรวมค่าหอพัก นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัยในช่วง 9,001 - 11,250 บาท ค่าไฟฟ้า ในช่วง 901 - 1,350 บาท และไม่เสียค่าน้ำเนื่องจากคิดรวมค่าหอพัก

เมื่อพิจารณาในรายจ่ายย่อยต่อปีการศึกษาของค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย พบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าโทรศัพท์อยู่ในช่วงต่ำกว่า 900 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่าคือ 1,801 - 2,700 บาท และนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพนั้นไม่เสียค่าชักรีด เนื่องจากทำการชักรีดเอง

ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่พักหอพักนั้น นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายด้านหอพักต่อปีการศึกษาในช่วง 4,500 - 6,750 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 9,001 - 11,250 บาท ค่าไฟฟ้าของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วง 450 - 900 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 901 - 1,350 บาท และนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพไม่เสียค่าน้ำ เนื่องจากคิดรวมค่าหอพัก

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัยต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัยต่อปีการศึกษา 8,325 บาท ประกอบด้วย ค่าชักรีดซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากทำการชักรีดเอง ค่าโทรศัพท์ 450 บาท สำหรับผู้ที่พักหอพักมีค่าที่พักอาศัย 6,750 บาท ไม่เสียค่าน้ำเนื่องจากคิดรวมค่าหอพัก และค่าไฟฟ้า 1,125 บาท

นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัยต่อปีการศึกษา 13,500 บาท ประกอบด้วยค่าซักรีด ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากทำการซักรีดเอง ค่าโทรศัพท์ 2,250 บาท สำหรับผู้ที่พักหอพักมีค่าที่พักอาศัย 10,125 บาท ไม่เสียค่าน้ำเนื่องจากคิดรวมค่าหอพัก และค่าไฟฟ้า 1,125 บาท

2.2 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัย

จากข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญส่วนใหญ่ มีรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ร้อยละ 44.7 รองลงมาไม่มีพาหนะ ร้อยละ 40.0 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพ ส่วนใหญ่มีรถจักรยานยนต์ เป็นพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ร้อยละ 53.1 รองลงมาไม่มีพาหนะ ร้อยละ 33.8

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัยต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนสายสามัญจะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับค่าอาหารสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วง 4,500 – 6,750 บาท รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าบันเทิง พักผ่อน สังสรรค์ และค่าขนม และเครื่องดื่ม ในช่วงเดียวกัน คือต่ำกว่า 4,500 บาท ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาของผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดา-มารดาในช่วงต่ำกว่า 900 บาท นักเรียนสายสามัญส่วนมากไม่เสียค่าพาหนะหรือค่าน้ำมันรถ เนื่องจากผู้ปกครองไปรับ-ส่ง หรือบางรายเดินทางไปเรียน และไม่เสียค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่ที่พักอาศัย เช่น ค่าตัดผม เนื่องจากนักเรียนที่เรียนสายสามัญส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง ซึ่งไว้ผมยาว

นักเรียนสายอาชีพเสียค่าใช้จ่ายสำหรับค่าบันเทิง พักผ่อน และสังสรรค์ต่อปีการศึกษาสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วง 6,751 – 9,000 บาท รองลงมาคือ ค่าอาหาร ค่าขนมและเครื่องดื่ม ในช่วงค่าใช้จ่ายที่เท่ากัน คือ ช่วง 4,500 – 6,750 บาท ค่าพาหนะหรือค่าน้ำมันรถ ในช่วง 2,701 – 3,600 บาท และ 3,601 – 4,500 บาท ในช่วงที่เท่ากัน ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาของผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับ บิดา-มารดา ในช่วง 1,801 – 2,700 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่ที่พักอาศัยเช่น ค่าตัดผม จะมี ค่าใช้จ่ายในช่วง 450 - 900 บาท

เมื่อพิจารณาในรายจ่ายย่อยต่อปีการศึกษาของค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัยพบว่า ค่าพาหนะหรือค่าน้ำมันรถของนักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และสถาบันที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากที่พัก ผู้ปกครองสามารถไปรับ-ส่ง และนักเรียนเดินทางไปได้สะดวก ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วงที่สูงกว่า คือ 2,701 – 3,600

บาท เนื่องจากว่านักเรียนสายอาชีพใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางเป็นอัตราส่วนที่มากกว่านักเรียนสายสามัญ

ในเรื่องการเดินทางกลับภูมิลำเนา เฉพาะนักเรียนที่ไม่ได้พักกับบิดา-มารดานั้น นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายต่อปีการศึกษาในช่วง 1,801 – 2,700 บาท สูงกว่านักเรียนสายสามัญซึ่งมีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วงต่ำกว่า 900 บาท อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนสายสามัญมาจากภูมิลำเนาใกล้เคียงอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เป็นส่วนมาก มาจากต่างจังหวัดบ้างก็เป็นส่วนน้อย ค่าใช้จ่ายด้านค่าบ้านเช่า พักผ่อนและสังสรรค์ของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วงต่ำกว่า 4,500 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 6,751 – 9,000 บาท สำหรับค่าอาหารของนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพนั้นไม่แตกต่างกัน คือในช่วง 4,500 – 6,750 บาท และค่าขนมและเครื่องดื่มของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 4,500 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 4,500 – 6,750 บาท ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่พักอาศัย เช่น ค่าตัดผม ของนักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากนักเรียนส่วนมากเป็นเพศหญิงไว้ผมยาว ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 450 – 900 บาท

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัยต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัยต่อปีการศึกษา 10,575 บาท ประกอบด้วย ค่าพาหนะหรือค่าน้ำมันซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากผู้ปกครองไปรับส่ง เดินไปโรงเรียน หรือใช้จักรยาน ค่าพาหนะไปกลับของผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดา-มารดา 450 บาท ค่าบ้านเช่า พักผ่อน และสังสรรค์ 2,250 บาท ค่าอาหาร 5,625 บาท ค่าขนมและเครื่องดื่ม 2,250 บาท และไม่เสียค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่พักต่อปีการศึกษา เช่น ค่าตัดผม ค่าภาษีสังคม เป็นต้น

นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัยต่อปีการศึกษา 25,650 บาท ประกอบด้วย ค่าพาหนะหรือค่าน้ำมัน 3,600 บาท ค่าพาหนะไปกลับของผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดา-มารดา 2,250 บาท ค่าบ้านเช่า พักผ่อน และสังสรรค์ 7,875 บาท ค่าอาหาร 5,625 บาท ค่าขนมและเครื่องดื่ม 5,625 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่พักต่อปีการศึกษา เช่น ค่าตัดผม ค่าภาษีสังคม เป็นต้น 675 บาท

2.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาล

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาลต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วพบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเครื่องแบบ

นักเรียนสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วง 1,000 – 1,500 บาท รองลงมาคือ ค่าเครื่องใช้ส่วนตัวในช่วง 900 – 1,000 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียนในช่วงต่ำกว่า 1,000 บาท สำหรับค่ารักษาพยาบาลนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญไม่เสีย ค่าใช้จ่าย เนื่องจากใช้บริการสถานศึกษา สวัสดิการของผู้ปกครอง หรือบางรายมีประกันชีวิต

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเครื่องใช้ส่วนตัวต่อปีการศึกษาสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วง 2,701 – 3,600 บาท รองลงมาคือ ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียน ในช่วง 2,001 – 2,500 บาท ค่าเครื่องแบบนักเรียนในช่วง 1,501 – 2,000 บาท และไม่เสียค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากใช้บริการสถานศึกษา สวัสดิการของผู้ปกครอง หรือ บางรายมีประกันชีวิต

เมื่อพิจารณาในรายจ่ายย่อยต่อปีการศึกษาของค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาลต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเครื่องใช้ส่วนตัวในช่วง 900 – 1,800 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 2,701 – 3,600 บาท นักเรียนสายสามัญและสายอาชีพไม่เสียค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากใช้บริการพยาบาลของสถานศึกษา ใช้สวัสดิการของผู้ปกครอง หรือบางรายมีประกันชีวิต นักเรียนสายสามัญมีค่าเครื่องแบบนักเรียนในช่วง 1,000 – 1,500 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 1,501 – 2,000 บาท นักเรียนสายสามัญมีค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียน ในช่วงต่ำกว่า 1,000 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่าคือ 1,000 – 1,500 บาท

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาลต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาลต่อปีการศึกษา 3,100 บาท ประกอบด้วยค่าเครื่องใช้ส่วนตัว 1,350 บาท ไม่เสียค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากใช้บริการของสถานศึกษา สวัสดิการของผู้ปกครอง มีประกันชีวิต และบางรายไม่เจ็บป่วย ค่าเครื่องแบบนักเรียน 1,250 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียน 500 บาท

นักเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาลต่อปีการศึกษา 7,150 บาท ประกอบด้วยค่าเครื่องใช้ส่วนตัว 3,150 บาท ไม่เสียค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากใช้บริการของสถานศึกษา สวัสดิการของผู้ปกครอง มีประกันชีวิต และบางรายไม่เจ็บป่วย ค่าเครื่องแบบนักเรียน 1,750 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียน 2,250 บาท

2.4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษา

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษาต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วพบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าลงทะเบียนวิชาเรียนสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ในช่วง 2,501 – 3,000 บาท รองลงมาคือค่าตำราที่ใช้ในการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษาเช่น ค่าเรียนพิเศษ ในช่วง 1,000 – 1,500 บาท ค่าอุปกรณ์การศึกษาทุกชนิดในช่วง 500 – 1,000 บาท ค่าทำรายงานและค่ากิจกรรมพิเศษในช่วง 200 - 400 บาท ค่าธรรมเนียมในการศึกษาในช่วง 100 - 200 บาท ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบันในช่วงต่ำกว่า 100 บาท ไม่เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติ และค่าخذใช้กรณีทำของเสียหาย เนื่องจากนักเรียนที่เรียนสายสามัญส่วนใหญ่ไม่มีวิชาเรียนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าลงทะเบียนวิชาเรียนต่อปีการศึกษาสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งในช่วง 3,001 – 3,500 บาท รองลงมาคือ ค่าอุปกรณ์ในการศึกษาทุกชนิดในช่วง 1,001 – 1,500 บาท ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษ ในช่วงต่ำกว่า 1,000 บาท ค่าตำราที่ใช้ในการศึกษาในช่วง 500 – 1,000 บาท ค่ากิจกรรมพิเศษในช่วง 401 - 600 บาท ค่าธรรมเนียมในช่วง 201 - 400 บาท ค่าทำรายงานและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติ ในช่วง 200 - 400 บาท ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบัน ในช่วง 100 - 200 บาท และมีค่าخذใช้กรณีทำของเสียหายในช่วงต่ำกว่า 200 บาท

เมื่อพิจารณาในรายจ่ายย่อยต่อปีการศึกษาของค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่านักเรียนสายสามัญมีค่าลงทะเบียนวิชาเรียนในช่วง 2,501 – 3,000 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่าคือ 2,001 – 3,500 บาท ค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วง 100 - 200 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 201 - 400 บาท ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบันของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วงต่ำกว่า 100 บาท นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่าคือ 100 - 200 บาท สำหรับตำราที่ใช้ในการศึกษานักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 1,001 – 1,500 บาท ในขณะที่นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วง 500 – 1,000 บาท ค่าอุปกรณ์ในการศึกษาทุกชนิดของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วง 500 – 1,000 บาทในขณะที่นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่าคือ 1,001 – 1,500 บาท ค่าทำรายงานอยู่ในช่วงเดียวกัน คือ 200 - 400 บาท นักเรียนสายสามัญไม่เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติซึ่งนักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 200 – 400 บาท ค่ากิจกรรมพิเศษของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วง 200 - 400 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือ 401 - 600 บาท นักเรียนสายสามัญไม่เสียค่าخذ

ใช้กรณีทำของเสียหาย ในขณะที่นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่สูงกว่า คือต่ำกว่า 200 บาท ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษของนักเรียนสายสามัญอยู่ในช่วง 1,000 – 1,500 บาท ซึ่งนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในช่วงที่ต่ำกว่า 1,000 บาท

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษาต่อปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษาต่อปีการศึกษา 6,800 บาท ประกอบด้วย ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน 2,750 บาท ค่าธรรมเนียมการศึกษา 150 บาท ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบัน 50 บาท ค่าตำราที่ใช้ในการศึกษา 1,250 บาท ค่าอุปกรณ์ในการศึกษาทุกประเภท 750 บาท ค่าทำรายงาน 300 บาท ไม่เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติ ค่ากิจกรรมพิเศษ 300 บาท ไม่เสียค่าชุดใช้ในกรณีทำของเสียหาย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษ 1,250 บาท

นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษาต่อปีการศึกษา 7,400 บาท ประกอบด้วย ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน 3,250 บาท ค่าธรรมเนียมการศึกษา 300 บาท ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบัน 150 บาท ค่าตำราที่ใช้ในการศึกษา 750 บาท ค่าอุปกรณ์ในการศึกษาทุกประเภท 1,250 บาท ค่าทำรายงาน 300 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติ 300 บาท ค่ากิจกรรมพิเศษ 500 บาท ค่าชุดใช้ในกรณีทำของเสียหาย 100 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษ 500 บาท

สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 28,800 บาท ต่อปีการศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 53,700 บาท ต่อปีการศึกษา

5.2 อภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่เรียนสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถาบันการศึกษารัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ จะอภิปรายผลการศึกษาตามประเภทของค่าใช้จ่ายในการลงทุนทางการศึกษา เมื่อพิจารณาทางด้านผู้รับบริการการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

หมวดที่ 1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าซักรีด ค่าโทรศัพท์ ค่าที่พักอาศัย ค่าน้ำ และค่าไฟฟ้า

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัยโดยรวมสูงกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญ ทั้งนี้เนื่องจากสถานักเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอพักทำให้มีความจำเป็นต้องใช้โทรศัพท์ในการติดต่อสื่อสาร และนักเรียนที่พักหอพักมีอิสระในการใช้จ่ายมากกว่า นักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่พักหอพักนั้น นักเรียนที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในด้านค่าที่พักและค่าไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่เรียนสายสามัญ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่เลือกพักคอนโดมิเนียม¹ ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัยสูงกว่านักเรียนสายสามัญซึ่งส่วนใหญ่พักอยู่หอพักใกล้กับสถาบันการศึกษา ในส่วนของค่าน้ำ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพและสายสามัญไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากคิดรวมค่าที่พัก

หมวดที่ 2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พำนักอาศัย ได้แก่ ค่าพาหนะหรือค่าน้ำมันรถ ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาของผู้ที่ไม่ได้พำนักอาศัยอยู่กับบิดา-มารดา ค่าบันเทิง พักผ่อน และสังสรรค์ ค่าขนมและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่พำนักอาศัย เช่น ค่าตัดผม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พำนักอาศัยโดยรวมสูงกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีที่พักอยู่ไกลจากสถาบันการศึกษาทำให้ต้องเสียค่ารถประจำทางต่อหลายทอดหรือมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถรับส่งประจำ นักเรียนที่มีรถส่วนตัวจึงจะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าน้ำมันรถ แต่นักเรียนที่เรียนสายสามัญนั้น ที่พักของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ใกล้สถาบันการศึกษา นักเรียนสามารถไปกลับได้ด้วยรถรับจ้าง รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน ผู้ปกครองไปรับส่ง และเดินไปได้สะดวก ถึงแม้จะสิ้นเปลืองในกรณีที่มีรถยนต์ส่วนบุคคล แต่ระยะทางจากที่พักถึงสถาบันก็ไม่ไกล ในเรื่องการเดินทางกลับภูมิลำเนา นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงกว่านักเรียนสายสามัญ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนสายอาชีพมาจากจังหวัดใกล้เคียงเป็นส่วนมาก ถึงแม้จะมีมาจากจังหวัดไกล ๆ บ้างก็เป็นส่วนน้อย ดังนั้นนักเรียนเหล่านี้จึงไปกลับภูมิลำเนาบ่อยครั้ง

นักเรียนสายสามัญและสายอาชีพให้ความสำคัญในเรื่องค่าบันเทิง พักผ่อน สังสรรค์ ระหว่างเพื่อนฝูง และนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในด้านนี้ในสัดส่วนที่สูงกว่า ซึ่งในปัจจุบันมีสถานบันเทิงอยู่เป็นจำนวนมาก และหอพักบางแห่งยังจัดสถานบริการบันเทิงให้แก่คนที่มาพักอีกด้วย ในขณะที่นักเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่ไม่ได้พำนักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง จึงมีอิสระที่จะไปเที่ยวยัง

¹ ฝ่ายงานแนะแนวโรงเรียน 2543.

² เรื่องเดียวกัน 14.

สถานบันเชิงมากกว่านักเรียนสายสามัญ ในด้านค่าขนมและเครื่องดื่ม นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายสูงกว่านักเรียนสายสามัญ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนสายอาชีพล้วนใหญ่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารเป็นเวลาหรือรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย บางคนรับประทานอาหารนมแทนอาหารหรือข้าว โดยเฉพาะในช่วงเช้าจะรับประทานอาหารนม-นม ส่วนกลางวันและตอนเย็นจะรับประทานอาหารแล้วมักจะหาซื้อขนมและเครื่องดื่มทานต่อไปอีก ประกอบกับร้านค้าขายขนมและเครื่องดื่มมีอยู่เป็นจำนวนมากง่ายต่อการซื้อ รวมทั้งมีการโฆษณาสินค้าประเภทนี้อย่างทั่วถึง ในด้านค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกที่พักอาศัย เช่น ค่าตัดผม ค่าเสริมสวยของนักเรียนที่เรียนสายอาชีพมีสัดส่วนที่สูงกว่านักเรียนสายสามัญ เนื่องจากนักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและนิยมไว้ผมยาวจึงไม่เสียค่าใช้จ่ายในด้านนี้ สำหรับค่าอาหาร นักเรียนสายสามัญและสายอาชีพให้ความสำคัญเท่ากัน

หมวดที่ 3. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และค่ารักษาพยาบาล ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียน

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญและสายอาชีพไม่เสียค่าใช้จ่ายในเรื่องค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากใช้บริการพยาบาลของสถานศึกษา ใช้สวัสดิการผู้ปกครอง นักเรียนบางรายมีประกันชีวิต และไม่เจ็บป่วย นักเรียนสายอาชีพจะให้ความสำคัญในเรื่องเครื่องใช้ส่วนตัว เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียนสูงกว่านักเรียนสายสามัญ เนื่องจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสายอาชีพเน้นทักษะการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ การประกอบธุรกิจเชิงธุรกิจและบริการ จึงส่งเสริมให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ทั้งจิตใจและร่างกาย ส่งผลให้นักเรียนสนใจในการแต่งตัวเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ตนเอง และในด้านค่าเครื่องแบบนักเรียนก็เช่นเดียวกัน ซึ่งนักเรียนสายอาชีพให้ความสำคัญรองลงมาจากเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกายอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดเครื่องแบบนักเรียน และเครื่องใช้ส่วนตัว ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงกว่านักเรียนสายสามัญ

หมวดที่ 4. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบัน ค่าตำราที่ใช้ในการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษาทุกชนิด ค่าทำรายงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติ ค่ากิจกรรมพิเศษ ค่าخذใช้ในกรณีทำของเสียหาย ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษ

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการลงทะเบียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบันและค่าอุปกรณ์การศึกษาทุกชนิด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติสูงกว่า นักเรียนที่เรียนสายสามัญถึงแม้รัฐบาลจะให้การสนับสนุน ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพให้ความสำคัญการเรียนการสอนในด้านปฏิบัติเชิงวิชาชีพมากกว่านักเรียนสายสามัญ จึงทำให้นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาสูงกว่า ในด้านค่าตำราที่ใช้ในการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษนั้น นักเรียนสายสามัญมีค่าใช้จ่ายสูงกว่า เนื่องจากนักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่ต้องเตรียมตัวในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากกว่านักเรียนสายอาชีพ สำหรับค่าทำรายงานนั้นนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในสัดส่วนเดียวกัน

ในด้านค่ากิจกรรมพิเศษ เช่น งานกีฬา งานประจำปีของโรงเรียน และค่าخذใช้กรณีทำของเสียหาย ของนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพนั้น นักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงกว่านักเรียนสายสามัญ เนื่องจากสังคมของนักเรียนสายอาชีพมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ มาก นักเรียนจึงมีค่าใช้จ่ายในเรื่องเหล่านี้ และนักเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่ศึกษาในภาคปฏิบัติจึงทำให้อุปกรณ์ในการศึกษาเกิดความเสียหายได้มากกว่า

5.3 ข้อค้นพบ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อค้นพบคือ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายทุกหมวดแล้วจะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายโดยรวมสูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนสายสามัญ ซึ่งจากผลการอภิปรายจะเห็นได้ว่านักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงต่าง ๆ ตามระเบียบของสถาบัน ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแบบชุดฝึกงานและอุปกรณ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติสูงกว่านักเรียนสายสามัญ เนื่องจากการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนในการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ จึงทำให้นักเรียนมีค่าใช้จ่ายในด้านนี้สูงกว่านักเรียนสายสามัญ และนักเรียนสายอาชีพมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการครองชีพสูงกว่านักเรียนสายสามัญ เนื่องจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสายอาชีพเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่า และชอบสังสรรค์กันเป็นกลุ่ม แต่นักเรียนสายสามัญจะมีค่าใช้จ่ายในเรื่องตำราเรียน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษสูงกว่านักเรียนสายอาชีพ เนื่องจากนักเรียน

สายสามัญส่วนใหญ่ต้องเตรียมตัวในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา จึงต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา คำนวณว่าเพิ่มเติมสูงกว่านักเรียนสายอาชีพ

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลของการวิเคราะห์เรื่องการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่เรียนสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถาบันการศึกษารัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ควรทำการศึกษารื่องนี้เป็นระยะเวลาติดต่อกัน เพื่อที่จะได้ข้อมูลเพื่อนำมาหาแนวโน้มของค่าใช้จ่ายที่นักเรียนจะต้องใช้จ่ายต่อไปในอนาคตเป็นช่วง ๆ เป็นการช่วยผู้ปกครองในการกำหนดแผนงานและงบประมาณในการให้การศึกษาของบุตรหลานว่าอยู่ในวงเงินที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไรต่อปีหรือต่อเดือน ซึ่งผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยจะได้ประเมินได้อย่างถูกต้องว่าจะสามารถส่งเสียให้บุตรหลานศึกษาต่อได้หรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองในการพิจารณาและตัดสินใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพอีกด้วย

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษารื่องนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนที่เรียนสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เฉพาะสถาบันการศึกษาของรัฐบาล ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น แต่ไม่ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนหรือนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในระดับอื่น รวมถึงสถาบันการศึกษาของเอกชนด้วย ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนหรือนักศึกษาอย่างสมบูรณ์ จึงควรมีการศึกษาถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นด้วย